

Achtergrondinformatie VJK

De Vereniging Juridische Kwaliteitszorg Lokaal Bestuur (VJK) is op 6 september 2000 opgericht in de B&W-kamer van het stadhuis van Leiden. De vereniging is statutair gevestigd te Leiden. Het correspondentieadres is:

Vereniging Juridische Kwaliteitszorg Lokaal Bestuur
Postbus 72
4730 AB Oudenbosch
E-mail: info@vjk.nl

Doelstelling

De vereniging heeft als doelstelling: "Ontwikkeling van de beroepsvereniging voor decentrale overheidsjuristen ten behoeve van (juridische) kwaliteit decentraal openbaar bestuur"

De vereniging tracht dit doel te bereiken door:

- Periodieke bijeenkomsten te beleggen waarbij met de leden van gedachten wordt
- Gewisseld over in te zetten instrumenten op het gebied van juridische kwaliteitszorg;
- Het bieden van gelegenheid aan de leden om onderling ervaringen uit te wisselen;
- Het stimuleren van onderzoek en het doen van publicaties over juridische kwaliteitszorg;
- Via gerichte communicatie de leden periodiek te informeren over de voortgang van de activiteiten van de vereniging.

Bestuur

Het bestuur wordt gevormd door vertegenwoordigers van de gemeenten Apeldoorn (dhr. mr. R. J. Westerhof), Leiden (dhr. mr. J. Olivier; voorzitter), Nijmegen (dhr. mr. S. van Cleef; penningmeester), Amsterdam (mevr. mr. M. van der Sluis; secretaris), Enschede (mevr. mr. M. Hertzdahl), Zwolle (dhr. mr. O. Looijestijn), Tilburg (mevr. mr. V. Voigt) en van de VNG (mevr. mr. J.E. Poldervaart).

Contactpersoon is Iris de Jong (VJK bestuursbureau)

Activiteiten

Er is voor gekozen om bescheiden van start te gaan met de activiteiten van de vereniging. In de toekomst zal het activiteitenprogramma worden uitgebouwd in samenspraak met de leden. Hierbij zal aandacht worden besteed aan organisatorische, personele en culturele aspecten van juridische kwaliteitszorg.

Elk jaar zullen twee ledenbijeenkomsten worden georganiseerd, een voorjaars- en een najaarsbijeenkomst, waarbij de leden aan de hand van steeds wisselende thema's met elkaar van gedachten kunnen wisselen over juridische kwaliteitszorg. Tijdens deze bijeenkomsten zullen deskundigen steeds hun visie geven op deze thema's.

De leden

Het ledental van de VJK is in de loop van de jaren opgelopen tot ca. 200. Ondanks de gemeentelijke herindelingen van de afgelopen jaren blijft het aantal leden redelijk stabiel. Leden van de VJK zijn hoofdzakelijk gemeenten, doch ook een aantal waterschappen, provincies, openbare lichamen en bedrijfsvoeringsorganisaties.

Vereniging Juridische Kwaliteitszorg

Degenen die de in de aanloop van de totstandkoming van de VJK georganiseerde bijeenkomsten hebben bijgewoond, hadden daarvoor grote waardering en beoordeelden de bijeenkomsten als waardevol, ongeacht de omvang van de gemeente.

De onderwerpen die tijdens de bijeenkomsten aan de orde komen, hebben deels betrekking op vakinhoud en deels op de organisatie en positionering van de juridische functie. Dit wordt geïllustreerd met de navolgende bloemlezing van behandelde onderwerpen.

Legal control. (Mevrouw mr. M.E.J. de Bruijn, Landwell Advocaten en Notarissen, en mevrouw mr. C.D.M. Soeterbroek, PrincewaterhouseCoopers Strategic Risk Services);

Betekenis van Europese wetgeving voor gemeenten. (De heer prof. mr. B. Hessel, Europa-instituut van de Universiteit van Utrecht);

De zin en onzin van het doorberekenen van kosten juridische dienstverlening. (De heer mr. A.J.L. de Kort, hoofd Juridische Zaken gemeente Den Haag);

De juridische functie in relatie tot de concernstaf en de facilitaire dienst.

De rol van de rechtsstatelijke advisering binnen het geheel van de juridische functie. (De heer mr. G.F.J. Krol, gemeente Nijmegen);

ISO-certificering en Workflowmanagement Juridische Zaken gemeente Rotterdam. (De heer G. Nebbeling, gemeente Rotterdam);

Actualiteiten Commissie Elzinga. (De heer mr. H.J.L. van der Linde, secretaris van de Commissie);

Risicomangement, o.m. met aandacht voor juridische control. (heer drs. P.J.U. de Beurs en mevrouw mr. M.A.R. Buijsse van Centraal Beheer);

Presentatie en uitreiking van het onderzoeksrapport "Planning en Control binnen de Juridische Functie van 100.000+ gemeenten". (De heren Budding en Schrijvers van VB Deloitte & Touche);

Conflicthantering.(mevrouw mr. M.A. Pach, rechter sector bestuursrecht te Zwolle);

Adviesvaardigheden. (Mevrouw B. Muller, Nathans Adviesbureau voor organisatie en opleiding);

Juridisering Openbaar Bestuur. (De heer mr. M.L. van Emmerik van het ministerie van BZK);

Openbaarheidsperikelen. (De heer mr. A.A.L. Beers, docent aan de KUB);

Actualiteiten Algemene wet bestuursrecht. (De heer mr. B.K. Olivier, Universiteit van Amsterdam);

Handhaving op niveau. (De heer mr. J. L.M. Boek, Expertisecentrum Rechtshandhaving van het ministerie van Justitie).

24 mei 2002: 1e VJK-congres: thema 'Trias in Control?'

(georganiseerd i.s.m. Congres- en Studiecentrum VNG in 't Spant te Bussum; deelname van ca. 180 belangstellenden; dagvoorzitter: mevrouw C.F. Feith-Hooijer, burgemeester van Leersum; inleiders:

de heer mr. C. Riezebos, plv. directeur Bestuurlijke en Financiële Organisatie van BZK (wetgevende macht); de heer mr. F.C. Lauwaars, coördinerend vice-president van de rechtbank Amsterdam, gedetacheerd bij de Raad voor de Rechtspraak als projectleider kwaliteit (rechterlijke macht) en de heer drs. Y.C.Th.J. Kortmann, burgemeester van Oisterwijk (uitvoerende macht); aansluitend een drietal workshops).

20 november 2002: ledenbijeenkomst te Utrecht:

thema 'Voorkomen van schade uit juridisch perspectief'

Lezing van de heer mr. F.M.G.M. Leyendeckers (Amstelland Vastgoed BV): "Rol van de projectontwikkelaar en de overkill aan regelgeving".

Lezing van de heer prof. mr. N.S.J. Koeman (Stibbe): "Contracteren met marktpartijen; valkuilen, mogelijkheden en aandachtspunten".

23 mei 2003: 2e VJK-congres: thema 'Beter omgaan met bezwaren'.

(georganiseerd i.s.m. Congres- en Studiecentrum VNG in WTC te Rotterdam; deelname van ca. 260 belangstellenden; dagvoorzitter: mr. B.K. Olivier (UvA); inleiders: prof. mr. B.J. Schueler, hoogleraar Staats- en Bestuursrecht UvA, mr. J. Brand, coördinerend vice-president bij de sector Bestuursrecht van de Rechtbank Dordrecht en mr. B.K. Olivier; aansluitend vier workshops, o.a. over mediation (m.m.v. mevrouw mr. A.M. de Koning en mevrouw P. van Katwijk van het projectbureau Mediation van de Provincie Overijssel).

21 november 2003: ledenbijeenkomst te Utrecht:

thema 'Recente ontwikkelingen met betrekking tot nadeelcompensatie'.

inleiding van de heer prof. mr. drs. B.P.M. van Ravels, hoogleraar bij het onderzoekscentrum Onderneming en Recht (KUN) en advocaat bij AKD Prinsen Van Wijmen.

Voorts lezing onder de titel 'Kwaliteitszorg; kwaliteitszorg bij rechtsbijstandverleners' door mevrouw mr. H.C.A. de Groot, directeur van het Steunpunt Kwaliteitszorginitiatieven Rechtsbijstand (SkiR).

18 juni 2004: 3e VJK-congres: thema 'Kwaliteitszorg: (n)iets voor juristen!(?)'.

(georganiseerd i.s.m. Congres- en Studiecentrum VNG in De Eenhoorn te Amersfoort; deelname van ca. 225 belangstellenden; inleiders: prof. dr. A.B. Ringeling, hoogleraar Bestuurskunde EUR, en dr. J.J. Pelle, wethouder van de gemeente Roosendaal en voorheen docent politicologie EUR. De lezingen zullen in een uitgave van de VJK worden gepubliceerd.

Aansluitend interactieve workshops over kwaliteitszorg in de praktijk, verzorgd door een aantal gemeenten, deels in samenwerking met de ingeschakelde adviesbureaus.

19 november 2004: ledenbijeenkomst te Utrecht:

thema 'Burger en Overheid'.

inleiding van de heer prof. mr. A.F.M. Brenninkmeijer, verbonden aan het E.M. Meijers instituut van de Universiteit van Leiden, die aandacht heeft besteed aan de vraag 'Wat heeft de burger aan juridische kwaliteitszorg?'

Voorts lezing van de heer mr. B. Roozendaal, advocaat bij AKD Prinsen / Van Wijmen te Breda, over actuele thema's en ontwikkelingen op het gebied van overheidsaansprakelijkheid.

3 juni 2005: 4e VJK-congres: thema 'Europa, goed geregeld !?'

inleidingen van prof. dr. R. de Lange, hoogleraar staats- en bestuursrecht EUR te Rotterdam en mr. C.N. van der Sluis (projectbureau HSL-Zuid). Prof. de Lange gaf een beschouwing over de algemene betekenis van het Europees recht voor decentrale overheden en stond stil bij de gevolgen van de Europese grondwet voor de lagere overheden en de Wet Toezicht Europese subsidies. De heer Van der Sluis hield een inleiding over de gevolgen van het bestuurlijk toezicht voor decentrale overheden. Mr. P.H.L.M. Kuypers, partner bij AKD/Prinsen Van Wijmen op het kantoor te Brussel, gaf aandacht aan de vraag welke Europese regels specifiek een grote impact hebben op het beleid van gemeenten en hoe daar mee rekening kan en moet worden gehouden. Aansluitend een viertal werkgroepen (Lobby in Europa, Europa decentraal, Overheid en mededingingsrecht en subsidiariteitstoetsing en binnenlands bestuur, met medewerking van Frank Hilterman (VNG-contactfunctionaris Europa) Robert-Jan van Lotringen (medewerker EUROPA decentraal) Jan-Koen Sluijs (senior medewerker juridische dienst Nma) en Han Dommers, (clustercoördinator Internationaal en EU / Ministerie van BZK)

'Kwaliteitszorg, (n)iets voor juristen !?' (zie bij 18 juni 2004).

18 november 2005: ledenbijeenkomst te Utrecht: thema 'Gemeentewet en Dualisering, Capita Selecta'. Prof. mr. drs. A.H.M. Dölle, universitair hoofddocent en bijzonder hoogleraar decentrale overheden in Groningen, ging mede aan de hand van vooraf aan hem gestelde vragen in op de actualiteiten rondom de Gemeentewet en de dualisering.

Voorts verzorgden drs. J.H. Eigeman (plv. directeur sector BJZ van de VNG) en mr. drs. H.W. Scholten (sr. adviseur programma Andere Overheid van BZK) een inleiding over de wijze waarop deregulering kan worden bewerkstelligd. Uitreiking eerste Juridische Kwaliteitsprijs door de voorzitter van de jury, mw. mr. C. F. Feith-Hooijer, burgemeester van Leersum, aan de gemeente Gemert-Brakel.

12 mei 2006: 5e VJK-congres: thema 'Tijd voor Kwaliteit'.

Inleiding van prof. dr. W.J.M. Voermans, hoogleraar staats- en bestuursrecht Universiteit van Leiden over Legal audits en Legal quickscans in vogelvluchtperspectief onder de titel "Nut en noodzaak van de legal audit" waarbij de resultaten werden gepresenteerd van een onderzoek dat hij in opdracht van de VJK heeft verricht naar legal audits die afgelopen jaren door gemeenten zijn uitgevoerd en een inleiding van Mr. M.G. Hordijk, adjunct directeur Algemene Zaken van de gemeente Rotterdam over de Rotterdamse aanpak van juridische kwaliteitszorg. "Juridische quick scan een wondermiddel?"

---

12 mei 2006: 5e VJK-congres: thema 'Tijd voor Kwaliteit' (vervolg).

Aansluitend een viertal werkgroepen, te weten:

- Decentrale regelgeving op internet; spreker: mr. P. Kroeze, projectleider gemeente Apeldoorn;
- Juridische kwaliteitszorg; spreker: Prof. W.J.M. Voermans;
- Kwaliteitszorg bij de Belastingdienst; spreker: dhr. H.R.J.S. Wessels RA, Belastingdienst Zuidwest, kantoor Breda;
- Legal audits in eigen huis; spreker: mw. M. Stox, gemeente Eersel

Januari 2007

Uitgave van deel 2 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Legal audits en quickscans bij gemeenten'. (zie bij 12 mei 2006).

20 april 2007: 6e VJK-congres: thema 'Gemeente en/in het strafrecht'.

- Inleiding van de heer mr. dr. A. (Arthur) Hartmann, hoofddocent Straf- en Strafprocesrecht van de sectie Strafrecht van de Erasmusuniversiteit, is onder de titel 'De gemeente als gebruiker van het strafrecht' vanuit een centraal kader ingegaan op de rol van de gemeente als gebruiker van het strafrecht. Daarbij is ingegaan op de vraag wat de bestuurlijke en strafrechtelijke boete nu daadwerkelijk voor een gemeente betekent en hoe een gemeente hier nu in de praktijk mee moet omgaan. Naast gebruikelijke instrumenten zoals APV is het onderwerp geplaatst in de discussie van bestuurlijke of strafrechtelijke afdoening. Meer concreet is ingegaan op de wetsvoorstellen "Bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte" en "Bestuurlijke boete parkeren en andere lichte verkeersovertredingen". Ook de verhouding met de "Wet OM-afdoening" is weergegeven en er is ingegaan op de mogelijke spanning tussen de bestuurlijke- en strafrechtelijke boete. Tenslotte is aangegeven wat de nieuwe wetgeving daadwerkelijk voor een gemeente betekent.
- Inleiding van de heer mr. G.J.K. (Gert-Jan) Elsen, advocaat bij AKD Prinsen van Wijmen te Rotterdam, gespecialiseerd in strafrecht en bestuurlijk boeterecht, die de strafbaarheid van gemeenten centraal stelde in zijn presentatie. Hij ging onder meer in op de Pikmeer-criteria, de consequenties van de strafrechtelijke immuniteit van de overheid voor bestuurders en/of ambtenaren, de (beperkte) doorbreking van de immuniteit van de overheid als gevolg van het (concept-) wetsvoorstel inzake de strafrechtelijke vervolgbaarheid van opdrachtgevers en feitelijk leidinggevendenden en het vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie ten aanzien van overheden. Daarnaast stond hij stil bij een aantal aandachtspunten voor de gemeentelijke praktijk. In het middagdeel werden vier workshops gegeven:

20 april 2007: 6e VJK-congres: thema 'Gemeente en/in het strafrecht'. (vervolg)

1. De heer mr. Gert-Jan Elsen, advocaat bij AKD Prinsen van Wijmen te Rotterdam en de heer mr. drs. Camille Wildeboer Schut, juridisch adviseur bij de gemeente Eindhoven, onder de titel 'EHBO voor gemeenten, betrokken in een strafrechtelijk onderzoek';
2. Jolanda de Boer, Officier van Justitie ambtelijke integriteit en Bas van Delden, Hoofd Bureau Integriteit van de gemeente Amsterdam, onder de titel: 'Integriteit gemeentelijke organisatie';
3. Freek Salm, zelfstandig 'manager tafelranden' en betrokken bij de oprichting van het landelijk Bureau BIBOB, over de wet BIBOB;
4. Mr. Arend Castelein, stafmedewerker openbare orde en veiligheid bij de gemeente Groningen, onder de titel 'Op snijvlak van bestuurs- en strafrecht'.

9 november 2007: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Bestuursjurist en elektronische overheid'.

Bij de jaarlijkse ledenvergadering van de VJK heeft prof. mr. Margriet Overkleef – Verburg, hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam, op basis van thans reeds geldende en nieuwe wetgeving alsmede jurisprudentie de ontwikkelingen op het gebied van de elektronische overheid toegelicht. Daarbij is met name geattendeerd op zaken waar de bestuursjurist op moet (gaan) letten en is ingegaan op actuele kwesties op het gebied van de Wet bescherming persoonsgegevens, de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer, alsmede op het Burger Service Nummer en de Basisadministraties. In het middagdeel heeft drs. ing. P.M.H.H. (Peter) Bex, Directeur SIRA Consulting, concrete voorbeelden van deregulering besproken, waarbij onder meer is ingegaan op de juridische en bestuurlijke belemmeringen van bijvoorbeeld het afschaffen of vereenvoudigen van (autonome) gemeentelijke vergunningen. Uitreiking derde Juridische Kwaliteitsprijs aan de gemeente Hilversum.

6 juni 2008: 7e VJK-congres: thema 'Termijnen en Tijdigheid'

Pre-mediation: Mr. Marcel Nanne (hoofd afdeling Juridische Zaken van de gemeente Breda) vertelde op welke wijze de gemeente Breda in 2007 is gestart met pre-mediation bij ingediende bezwaarschriften. Hij gaf daarbij ook de "hobbels" aan, die in het traject zijn voorgevallen en hij gaf, mede op basis van ervaringscijfers, aan of de inzet van dit instrument de moeite loont. Termijnbewaking: Michel Capel, (gemeente Rotterdam) gaf een presentatie over de wijze waarop de gemeente Rotterdam de doorlooptijd van bezwaarschriften dusdanig heeft teruggedrongen dat nu 90 % van de bezwaarschriften binnen 14 weken wordt afgedaan. Implementatie dwangsom bij niet tijdig beslissen: Mr. Kees Visser (gemeente Amersfoort) is ingegaan op de wijze waarop in de gemeente Amersfoort voor een aantal besluiten een dwangsomregeling is ingevoerd, vooruitlopend op de invoering van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen en heeft zijn ervaringen bij de in- en uitvoering met de aanwezigen gedeeld. In het middagprogramma zijn in een drietal werkgroepen ervaringen gedeeld en is plenair teruggekoppeld.

14 november 2008: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'De vierde tranche Awb'.

Inleiding door Prof. mr. Gerdy Jurgens, hoogleraar bestuursrecht aan de Universiteit van Utrecht, over de vraag: Wat is de betekenis van de vierde tranche voor de gemeentelijke praktijk; wat krijgt de gemeentejurist nu op zijn bureau; waar gaat hij tegenaan lopen ?"

Middagdeel: Presentatie Landelijk Overleg Juridische Controllers (LJC)

"BIBOB": Daphne Andriessen, begeleidingsadviseur van het Bureau BIBOB, gaf een presentatie over de wijze waarop Bureau BIBOB functioneert en is nader ingegaan op de relevante jurisprudentie van de laatste jaren . De heer Willem van der Steen, regionaal projectleider BIBOB Midden- en West Brabant, is ingegaan op de praktijkervaringen in die regio en heeft aandacht besteed aan de vorming van de regionale informatie- en expertisecentra. Uitreiking vierde Juridische Kwaliteitsprijs aan de gemeente Zaanstad.

Mei 2008

Uitgave van deel 3 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Gemeente en/in strafrecht' (zie bij 20 april 2007).

28 mei 2009: 8eVJK-congres: thema 'Bestuursgeschillen, Noodzakelijk kwaad of vermijdbaar?'

In samenwerking met de Vereniging JuristenRijk, het ministerie van BZK en Rijkswaterstaat, met mevrouw drs. A.Ch. (Andrée) van Es, Directeur-Generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties van BZK als dagvoorzitter. Inleiding door prof. dr. R.J. (Roel) in 't Veld die in een helicopterview een beeld schetste over bestuursgeschillen in brede zin. Inleiding door prof. mr. N.S.J. (Niels) Koeman die aan de hand van een aantal cases in ging op het fenomeen bestuursgeschillen. Vervolgens werd door mr. M. (Maarten) de Voogd, managing director van de adviesgroep Bestuurlijk Juridisch Organiseren van Berenschot toelichting gegeven op zijn pre-advies. Aansluitend vond discussie plaats met alle inleiders onder leiding van Andrée van Es. In het middagedeelte vond een aantal deelsessies plaats.

1. Wetgeving: Spreker: mr. Dennis de Kok, Ministerie van Justitie, directie Wetgeving, Sector Wetgevingskwaliteitsbeleid
2. Handreikingen en convenanten: Sprekers: Tom Keek, Projectleider Revitaliseren generiek toezicht, Ministerie van BZK en Marte van der Loop, Afdeling Wetgeving Veiligheid en Openbaar Bestuur, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, Ministerie van BZK
3. Perspectief/gedrag: Spreker mr. Caroline Koetsenruijter, jurist en mediator met als specialisatie bestuursrechtelijke conflicten.
4. Strategie: Spreker: mr. Martine Vink, advocaat bij Rijkswaterstaat
5. Mediation: Spreker mr. Hermine Taal heeft een adviesbureau voor bestuursadvisering binnen de (semi)overheid. Ze is opgeleid als jurist, communicatiedeskundige en gecertificeerd NMI mediator.
6. Juridische beslechting bestuursgeschillen: Spreker: mr. E.J. Daalder, plaatsvervangend landsadvocaat, werkzaam bij Pels Rijcken, en tevens kerndocent bij de Academie voor Wetgeving.

Mei 2009

Uitgave van deel 4 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Beslechting van bestuursgeschillen: rechter of bestuur?' ter gelegenheid van het congres van 28 mei 2009.

27 november 2009: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'De bevoegdheden van de burgemeester'

Na de presentatie van de Juridische APK (een instrument voor een beknopt onderzoek naar de juridische kwaliteit van een gemeente) ging prof. mr. A.E. (Jon) Schilder, hoogleraar staats- en bestuursrecht VU, wiens oratie de titel droeg: 'De drang tot dwang, Over bemoeizorg en bemoeizucht van de lokale overheid' in op de toenemende rol en bevoegdheden van de burgemeester en de gevolgen daarvan voor de burger.

Mr. dr. B.J.P.G. (Bart) Roozendaal, partner van AKD Prinsen Van Wijmen (bestuursrecht) Breda/ Rotterdam, ging vervolgens meer vanuit een juridisch/technisch perspectief in op de (toepassing van) burgemeestersbevoegdheden. Na de lunch lichtte R.J.G. (Ronald) Bandell, burgemeester van Dordrecht en o.a. voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters, vanuit het bestuurlijk zicht van de beroepsgroep de ontwikkeling van de burgemeestersfunctie en -bevoegdheden toe.

4 juni 2010: 9eVJK-congres: thema 'Een kritische terugblik en een creatieve vooruitblik'

De Vereniging Juridische Kwaliteitszorg Lokaal Bestuur (VJK) bestond in 2010 10 jaar. Daarom is aan de bureaus Pro Facto en Schrijvers BV opdracht gegeven om onderzoek te doen naar juridische kwaliteitszorg. Dit onderzoek, waaraan een groot aantal gemeenten heeft deelgenomen, geeft antwoord op de drie volgende vragen:

- Hoe heeft de juridische kwaliteitszorg zich de afgelopen tien jaar binnen de gemeenten ontwikkeld?
- Hoe zal de juridische kwaliteitszorg zich de komende tien jaar binnen de gemeenten ontwikkelen?
- Welke rol heeft de VJK daarbij de afgelopen tien jaar gespeeld en welke rol de zal vereniging in de toekomst hebben?

Het voorjaarscongres van de VJK stond geheel in het teken van dit onderzoek. Tijdens de ochtend gaven de onderzoekers, Peter Schrijvers (Schrijvers BV) en Heinrich Winter (ProFacto), een toelichting op hun bevindingen. Daarna gaf Kees Jan de Vet, lid van de directieraad van VNG, zijn visie op juridische kwaliteitszorg binnen gemeenten. Tijdens de middag is in de dialoog met de VJK-leden door het bestuur gesproken over juridische kwaliteitszorg en de rol van de VJK daarbij.

Juni 2010

Uitgave van deel 5 in de reeks Juridische Kwaliteitszorg lokaal bestuur met de titel 'Tien jaar Juridische Kwaliteitszorg' ter gelegenheid van het congres van 4 juni 2010.

5 november 2010: jubileum bijeenkomst VJK a.b. salonboot Prins van oranje; thema 'Vaardigheden'.

Inleiding van mr. Erik Klein Egelink in zijn functie als bestuursrechter en vice-president van de Rechtbank Arnhem over de ervaringen die hij heeft met gemeentjuristen. Des middags een in twee rondes een vijftal workshops met als onderwerpen: Hoe word ik Obama in een uur; speednetworking; Helder schrijven op het web en via e-mail; Snellezen; Persoonlijke overtuigingskracht. Dagvoorzitter: Gregor Bak.

23 juni 2011: 10e VJK-congres: thema 'Kennis als voorwaarde voor (juridische) kwaliteit'

Inleidingen van Mr. Dr. C. (Kees) van Noortwijk, hoofddocent Informatica en Recht, Erasmus Universiteit Rotterdam met als titel 'Kennismanagement bij juridische en overheidsorganisaties – zijn IT tools de oplossing?', A. (Bert) van de Velden, gemeentesecretaris, gemeente Heemskerk, met als titel 'Opleiden is een ding, effectief kunnen handelen is een ander ding' en mr. Leontien Sauerwein, afdelingshoofd Privaat- en Europees recht, Bestuursdienst, gemeente Amsterdam getiteld 'Een succesvol voorbeeld: Juridisch Opleidingsprogramma Stadsdelen'.

De middag bestond uit de volgende workshops/deelsessies, in twee rondes:

1. **"Kennis kan ook leuk zijn"**: Spreker: Mr F.G.M. (Frans) de Laat, senior bestuurlijk-juridisch beleidsmedewerker, bureau Bestuurlijke en Juridische Zaken van de Bestuursstaf Provincie Noord-Brabant
2. **Kluwer: een belangrijke informatiebron (?)**: Sprekers: J. Nouwens, Manager Innovatieteam, M. Boomsma, Sales manager en R. Jansen, Senior Account manager, allen werkzaam bij Kluwer
3. **Kennis delen via Social Media?**: Spreker: Kim Spinder, Social Media specialist
4. **Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)**: kennisbank voor alle gemeenten Spreker: Marianne Schrijver, hoofd van het Expertisecentrum Gemeenterecht VNG.
5. **Niet-juristen in de gemeente intern opleiden**: twee praktijkvoorbeelden op grote en kleine schaal Sprekers: Deborah van der Velde, coördinator Juridisch opleidingsprogramma stadsdelen Amsterdam Joris Tuijten, senior jurist bij stadsdeel Centrum en docent in het opleidingsprogramma Henriette Hemels, jurist bij de gemeente Heemskerk
6. **Bestuursacademie Nederland: innovaties in kennismanagement voor gemeenten**
Sprekers: Caroline Brons, Adviseur juridisch bestuurlijke zaken, Bestuursacademie Nederland
Jan Jaap van Vliet, Programmamanager juridisch bestuurlijke zaken, Bestuursacademie Nederland

25 november 2011: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Juridische aspecten bij grote evenementen'

Onder dagvoorzitterschap van Karin Ingelse, onder andere presentatrice bij RTV Rijnmond en directeur van Integriteit.nl gaf Willem van Kooten, gemeente Middelburg, een zeer onderhoudende inleiding over de vraag 'Hoe organiseer ik een etappe van de Giro d'Italia'. Na de lunch presentaties van Syan Schaap van het Kenniscentrum Evenementenveiligheid, betrokken bij de landelijke handreiking evenementenveiligheid en in het bijzonder bij het deel 'uitwerking van gemeentelijke processen', Kick Pullen van DSV assurantiegroep, expert op verzekeringsgebied en Merijn van der Vlies, juridisch adviseur bij de directie juridische zaken van de bestuursdienst gemeente Amsterdam, verantwoordelijk voor de grote evenementen. Vervolgens vond een forumdiscussie plaats.

14 juni 2012: 11e VJK-congres: thema 'Zijn regels nog wel regels?'

Inleidingen in de sfeervolle Mariënhof te Amersfoort werden verzorgd door prof. dr. mr. M. A. (Michiel) Heldeweg, verbonden aan het Institute for Innovation and Governance Studies van de Universiteit Twente en drs. J. (Johan) Andela, wethouder, gemeente Almelo.

In de middag een vijftal deelsessies in twee rondes:

1. **Governance/verbonden partijen.** Spreker: mr. R.J.M.H. (Rob) de Greef, docent en onderzoeker Staats- en Bestuursrecht aan de VU Amsterdam
2. **Gedogen** Spreker: mr.dr.F.R. (Frank) Vermeer, hoofddocent aan de RUG
3. **Subsidies, aanbesteden en staatssteun**

Risicomanagement: haal meer uit JKZ! Sprekers: Mr. S.E. (Sigrid) Schilder Spel, gemeente Etten-Leur en Mr. M.H. (Marcel) Hulleman, gemeente Uden

5. Vertrouwen en control Sprekers: mr. Mirjam van der Sluis, (controller/auditor gemeente Amsterdam) en mr.drs. Frank van der Meulen (juridisch controller gemeente Hoogeveen)

15 november 2012: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema 'Kwaliteit van regelgeving'

Inleidingen van prof. mr. A.E. (Jon) Schilder, hoogleraar staats- en bestuursrecht VU, die oude leerstukken heeft afgestoft en aan de hand van het nieuwe Handboek wetgeving in de actuele context heeft geplaatst en mr. D. (Daan) Corver, senior beleidsmedewerker/wetgevingsjurist bij het Expertisecentrum Gemeenterecht van de VNG, die binnen de VNG het Project Kwaliteit Modelverordeningen coördineert en heeft toegelicht wat het project behelst en welke rol er voor gemeenten is weggelegd en hoe gemeenten direct en indirect de voordelen ervan kunnen plukken. In het middagdeel heeft onder de titel 'Nieuwe zaaksbehandeling en de gemeente' mr. P.K. (Peter) Nihot, voorzitter van de sector Bestuursrecht van de rechtbank Utrecht en projectleider voor het "Project invoering Nieuwe Zaaksbehandeling" bij de rechtbanken, een presentatie gegeven over het hoe en wat van de Nieuwe Zaaksbehandeling die door de rechtbanken wordt gehanteerd. Daarbij is hij ook ingegaan op de vraag wat daarbij van de gemeente wordt verlangd.

20 jun 2013: 12e VJK-congres: thema 'Juridische samenwerking: Goed geregeld!'

In de prachtige Philharmonie te Haarlem en met als dagvoorzitter dr. H.J.M. ((Menno) Fenger, bestuurskundige Erasmusuniversiteit, die de laatste ontwikkelingen op het gebied van samenwerking bij en van de rijksoverheid en een aantal opvallende aspecten die zich daarbij voordoen voor het voetlicht bracht, werd door dr. Heinrich Winter van Pro Facto een toelichting gegeven op de resultaten van het onderzoek dat hij in opdracht van de VJK en de VNG, met behulp van het ministerie van BZK in samenwerking met dr. Henriëtte van den Heuvel van het Platform Shared services bij de overheid heeft verricht naar (vormen van) Samenwerking op het juridisch domein. De resultaten van dat onderzoek zijn neergelegd in het boekje 'Handreiking Intergemeentelijke samenwerking juridische functie', dat aansluitend werd aangeboden aan de voorzitter van de VJK. In vervolg hierop vond onder leiding van de dagvoorzitter een forumdiscussie plaats waaraan de onderzoeker en de sprekers van de workshops deelnamen. De middag bestond uit de volgende workshops/deelsessies, in twee rondes:

1. **Samenwerken binnen de juridische functie van Amsterdam** Spreker: Jessica Hoitink, sinds 2008 directeur Juridische Zaken van de gemeente Amsterdam
2. **De juridische aspecten van externe samenwerking van colleges** Rob de Greef, partner bij KokxDeVoogd en docent/onderzoeker staats- en bestuursrecht aan de VU
3. **Ervaringen uit de Drechtsteden** Spreker: Wouter Abee, juridisch controller bij de gemeenten Alblasterdam en Hendrik-Ido-Ambacht.
4. **Shared Service Centre, juridisch geregeld .... en dan?** Sprekers: Monique Thomas en Arno Janssen van Twynstra Gudde
5. **Juridische kwaliteitszorg** Sprekers: Henriëtte van den Heuvel, directeur van het Platform Shared Services bij de Overheid en Heinrich Winter, directeur van Pro Facto, bureau voor bestuurskundig en bestuurs-juridisch onderzoek, advies en onderwijs en bijzonder hoogleraar Toezicht bij de vakgroep bestuursrecht en bestuurskunde van de faculteit rechtsgeleerdheid, Rijksuniversiteit Groningen.

Juni 2013

Uitgave van 'Juridisch sterker door samenwerken' een Handreiking 'Gemeentelijke samenwerking juridische functie'.

21 november 2013: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: 'Wet markt en overheid'

Inleidingen van gemeenten (Apeldoorn, Breda en Groningen) en advocaat Cees Dekker (Nysingh advocaten) over hun ervaringen met de Wet markt en overheid. Dekker is gespecialiseerd in Europees recht, mededingingsrecht en staatssteun en heeft op deze gebieden ruime ervaring met procedures voor de nationale en Europese rechters. De gemeente Breda heeft verslag gedaan van de ervaringen met de toezichthoudende Autoriteit Consument en Markt (ACM). In het middagedeelte is mr. dr. Bernadette van Leeuwen (JuristvandeZaak) aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden van leden ingegaan op diverse aspecten die komen kijken bij het organiseren van externe juridische dienstverlening. Aan de orde kwamen het aanbesteden, het opdrachtgeverschap en het perspectief daarbij van de dienstverlener. Dit laatste werd mede gevoed door een aantal vertegenwoordigers van een drietal grote advocatenkantoren.

26 juni 2014: 13e VJK-congres: thema: 'Voorop op de juridische digitale snelweg (ook voor juristen)!

In Muis Sacrum te Arnhem heeft Lector dr. ir. Hugo Verheul van de NHL een inleiding gehouden over de kansen van verdere digitalisering bij lokale overheden, actuele ontwikkelingen, de impact van digitalisering op een organisatie en publieke waarden en digitalisering. Na een onderhoudende kennisquiz onder leiding van bestuurslid Jan Lanenga, nam Richard van Hooijdonk (futuroloog) de zaal mee op avontuur met een 'Sociale wake-up call', waarin vele anekdotes, cases, voorbeelden, toepassingen en video's voorbij kwamen en werd kennisgemaakt met Mens 3.0, de 'Social Army' en het belang van relevantie en content. In het middagdeel een viertal deelsessies:

1. **Digitalisering rechtspraak.** Spreker: mr. T. (Tanja) Dompeling, senior rechter rechtbank Oost-Brabant en deelprogrammameider Digitale Toegankelijkheid (KEI)
2. **Informatieveiligheid** Sprekers: mr. H.A.J. (Huub) de Jong en Marianne Korpershoek, advocaten bij Louwers advocaten
3. **Privacy en digitalisering** Sprekers: prof. mr. G.J. (Gerrit-Jan) Zwenne, hoogleraar Recht en de informatiemaatschappij aan de Rijksuniversiteit Leiden en advocaat bij Bird & Bird LLP in Den Haag en zijn kantoorgenoot mr. drs. F.J. (Jos) Webbink.
4. **Bestuursrechtelijke aspecten digitale overheidscommunicatie/ bestuursrecht en ict.**

13 november 2014: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: 'De Binnen- en Buitenkant van het gemeentelijke regelgevingsproces.'

Anton Arnold en Ruud Lamers vertelden over hoe het gemeentelijke regelgevingsproces in Roosendaal, resp. Arnhem is georganiseerd. Michel Bloemheuvel (SIRA) is ingegaan op de Lokale Effecten Toets Regelgeving en wat je hieraan hebt als juridisch controller? en Daan Corver (VNG) heeft zijn werkprogramma Modelverordeningen toegelicht en zijn visie gegeven op het proces van verbeteren van gemeentelijke regelgeving. In het middagdeel een tweetal presentaties:

1. **'Decentralisaties (Participatie, WMO en Jeugd): stand van zaken'** Spreker: drs. K. (Karin) Sleeking, VNG, Hoofd Expertisecentrum Sociaal Domein
2. **'Decentralisaties: juridisch geen probleem (!)?'** Spreker: mr. S. (Sandra) van Heukelom-Verhage, advocaat bij Pels Rijcken & Drooglever Fortuijn.

25 juni 2015: 14e VJK-congres: thema: 'Hoe word ik (g)een flexibel jurist?'

Het 14e VJK-congres vond plaats in het Muntgebouw te Utrecht en werd geopend door Prof. Dr. M.J. (Job) Cohen, bijzonder hoogleraar Thorbecke-leerstoel Universiteit Leiden, die het thema 'De flexibele jurist' verbond aan zijn ervaringen met gemeentjuristen als burgemeester van Amsterdam. Jaap Peters, organisatiekundige (organisatieactivist) en mede-oprichter van 'DeLimes | Nieuw Organiseren' die de term 'Intensieve Menshouderijen' heeft gemunt, en waarmee hij plekken bedoelt waar anonieme modellen en procedures heersen en de mens er niet meer toe doet, gaf aansluitend een impressie over de mogelijke effecten van het Angelsaksisch, dan wel het Rijnlandse model of het Nieuw Europees organiseren op de invulling van de juridische functie. Hierna was het woord aan Peter van Lochem, senior onderzoeker Crisislab, die sprak over de relativering van het recht en het werken in het spanningsveld tussen democratie en rechtsstaat. De ochtend werd afgesloten met een hilarische voorstelling van Armand Scheurs, de Brusselse 'puppeteer' (poppenspeler), die op zijn eigen wijze samenvattend verslag deed van het ochtendgedeelte. In het middagdeel vier deelsessies:

1. **Scenario denken** Spreker: Guus Essers, managementconsultant en politiek adviseur.
2. **Omgaan met lastige mensen** Spreker: Richard van Houten, directeur van Bron&Partners.
3. **Een flexibele(re) verdeling van vergunningen en subsidies** Spreker: Annemarie Drahmman, advocaat bij Stibbe en docent aan de Universiteit Leiden.
4. **Hoe vertel ik het de bestuurder?** Spreker: Floris Sepmeijer, advocaat bij Pels Rijcken & Droogleeve Fortuijn.

26 november 2015: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: 'Wat komt er op ons af?'

In het ochtenddeel is Jan Lanenga (gemeente Groningen) onder het motto 'Toezicht in/op verbonden partijen' in gegaan op de vraag hoe we op basis van de huidige en nieuwe regelgeving om gaan met verbonden partijen en op het belang, juist voor de juridische controllers, om in een vroegtijdig stadium op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen. In het middagdeel hebben Daan Corver (VNG) en Jan van Oosten (Stibbe Amsterdam) de aanwezigen meegenomen op 'De weg naar de Omgevingswet'. Daan heeft aan de hand van de 'Juridische Routekaart' op hoofdlijnen de verdere procedure geschetst die de wet en de lagere regelgeving volgens de meest recente planning zal doorlopen, op welke momenten er input geleverd kan worden, wat het belangrijkste nieuwe 'instrument' voor gemeenten is, hoe het nieuwe omgevingsrecht niet enkel de RO-jurist raakt en wat goed is om de komende tijd alvast op te pakken. Jan is dieper ingaan op het stelsel van de Omgevingswet en op de verschillen tussen het huidige stelsel en de Omgevingswet. Daarnaast heeft hij de belangrijkste instrumenten waar gemeenten mee te maken krijgen besproken.

23 juni 2016: 3e Lustrum VJK-congres; thema: 'Doe- democratie en participatie , en wat betekent dat voor juristen?'

In het prachtige oude stadhuis op de markt van Gouda vond het derde lustrumcongres van de VJK plaats. Prof. dr. Wim Voermans gaf een indruk van het werk van de VNG Denktank van het afgelopen jaar – een project van de VNG waarin via een mengeling van wetenschappelijk onderzoek en praktische ervaringen beleidsrelevante analyses en aanbevelingen worden gedaan de gemeentelijke praktijk. Dit jaar stond de gemeenteraad centraal. De Denktank heeft gekeken naar de meest dringende knelpunten waarmee de gemeenteraad – als kruispunt van de gemeentelijke democratie – te kampen heeft. Er is ingegaan op de vraag in hoeverre de gemeenteraad nog voldoende zijn rol kan nemen als democratisch kruispunt binnen de gemeente, hoe de gemeenteraad zich het best kan verhouden tot vormen van doe-democratie, zich het best kan verhouden tot het gemeentebestuur, en vormen (en gremia) van gemeentelijke samenwerking (vooral de gemeenschappelijke regelingen). 2. Mr. Dick Allewijn (vml. bestuursrechter, mediator en trainer) gaf onder de titel: 'Ik wil u graag eerlijk behandelen' een presentatie over de huidige transitie van autonoom naar responsief bestuursrecht. In deze voordracht werd de transitie naar responsief bestuursrecht nader onderzocht. Met de voordracht beoogde Allewijn de ontwikkelingen zoals Prettig (of passend) contact met de overheid, de nieuwe zaaksbehandeling bij de bestuursrecht, maar ook bijvoorbeeld het keukentafelgesprek in het sociale domein, in perspectief te plaatsen.

In de middag weer deelsessies:

1. **Burgerinitiatieven in goede banen** Spreker: Mr. Harry Hoogenboom, beleidsmedewerker/senior juridisch adviseur gemeente Rotterdam.
2. **Digitalisering in beroepszaken** Spreker: Yvo Jouvenaar, Communicatieadviseur sociale media Orde van Advocaten.
3. **Impressies van een rechter** Spreker: Mr. Judith van de Sande, senior rechter inhoudelijk.
4. **Ambtelijk horen** Spreker: Mr. Brigitta Evers, senior juridisch adviseur bezwaar gemeente Arnhem.

De dag werd afgesloten door sneldichteres Dominique Engers, die onder begeleiding van haar gitarist met een sneldicht de dag op een kernachtige en zeer humoristische wijze samenvatte.

24 november 2016: ledenbijeenkomst te Utrecht; thema: Nieuwe eisen aan de juridische kwaliteitszorg?

Het ochtendprogramma bestond naast de traditionele Algemene Ledenvergadering uit een bijdrage van Arnt Mein (Hogeschool van Amsterdam) over de gevolgen van bestuurlijk-organisatorische ontwikkelingen voor de kwaliteitszorg binnen gemeenten. Aansluitend werd het eerste exemplaar van deel 7 uit de VJK-reeks met de titel 'Wiens zorg is de kwaliteit? Nieuwe eisen aan de juridische kwaliteitszorg binnen gemeenten' van de hand van mr. dr. Arnt Mein en mr. Ivar Timmer aan de spreker uitgereikt. 's-Middags heeft Peter Schokker, als onderzoeker/adviseur aan bureau BING verbonden, onder de titel 'Integriteit anno 2016; een beetje ambtenaar bestaat niet.' een kleine bloemlezing over het werk van een integriteitsonderzoeker gehouden. Met anekdotes en voorbeelden uit de praktijk op het spanningsveld tussen recht en moraliteit heeft hij dilemma's en uitdagingen geschetst.

22 juni 2017: 16e VJK-congres: thema: 'Inspiratie voor innovatie; Juridische kwaliteitszorg en legal tech'.

Onder dagvoorzitterschap van Sophie van Hoytema vond dit keer het voorjaarscongres plaats in Het Oude Magazijn in Amersfoort

Legal tech moet worden beschouwd in het bredere perspectief van de samenleving die grote veranderingen doormaakt vanwege de impact van informatietechnologie. Hierbij kan gedacht worden aan Machine Learning, Virtual Reality, Blockchain en dergelijke. Wat betekenen die ontwikkelingen voor onze samenleving? Wat is daarbij het belang van een generieke digitale infrastructuur, wat vraagt dit van wet- en regelgeving en wat vraagt het van u als juridisch professional? Op deze en andere vragen is Erik Jonker coördinerend adviseur bij Bureau Digicommissaris in zijn inleiding ingegaan onder de titel: 'Wat betekent digitalisering voor onze samenleving?'

Vervolgens een inleiding van Ivar Timmer, senior-onderzoeker bij het lectoraat Legal management van de Hogeschool van Amsterdam, met de titel: 'Inspiratie voor innovatie: juridische kwaliteitszorg en legal tech'. Daarbij ging hij in op de mogelijkheid van legal tech om ook complexere juridische processen, zoals contractering, vergunningverlening of bezwaarbehandeling, digitaal te ondersteunen en – deels – te automatiseren. Daarbij werd ook aandacht besteed aan de vragen Wat gaat de opkomst van legal tech betekenen voor het werk van juristen en juridische kwaliteitszorg binnen de decentrale overheid? Waarom is 'design thinking' zo belangrijk bij de implementatie van legal tech?

Zijn juristen wel klaar voor deze digitale ontwikkelingen en, zo nee, valt daar wat aan te doen?

In de middag vier workshops:

1. **Beslissingsondersteuning in de gemeentelijke praktijk** Spreker: Rob van de Plassche, directeur van Berkeley bridge
2. **Contractmanagement en technologie** Spreker: Harm Bavinck, managing director van Effacts
3. **De 'portal' als (regionaal) juridisch kwaliteitsinstrument**
Sprekers: Marielle Zuidema-Basart (Knowledge Support Lawyer) en Daan Corver (juridisch adviseur / KSL) zijn beiden werkzaam bij Pels Rijcken & Droogleever Fortuin
4. **Personele gevolgen legal tech** Spreker: Ivar Timmer De dag werd afgesloten met een plenair afgesloten met een cabaret van Sophie van Hoytema en aansluitend de traditionele netwerkborrel.

23 november 2017: ledenbijeenkomst te Utrecht. Thema's: Overheidsinformatie en burgers; de Algemene verordening gegevensbescherming en Kartelvorming bij aanbestedingen.

In de ochtend bijdragen van Laura Ghirlanda, senior inspecteur van de afdeling Toezicht Publieke sector, van de Autoriteit persoonsgegevens, over de werkzaamheden van de AP. Aansluitend Daniël Bloemers, strategisch adviseur Information Security Manager en partner bij Aranea management consulting over de AVG en de gevolgen daarvan voor de gemeenten, mede gezien vanuit juridisch control perspectief. De middag werd gevuld met bijdragen van Jacco Beks, jurist bij de gemeente Arnhem, over de casus Arnhem Afvalpas, gericht op de vraag: wat kunnen we hiervan leren. Daarna was het woord aan Rick van Tol, medewerker Toezicht, Directie Mededinging, van Autoriteit Consument & Markt en Karen Pier, senior medewerker Toezicht, Directie Mededinging van Autoriteit Consument & Markt over de werkzaamheden van de ACM.

21 juni 2018: 17eVJK-congres: thema: 'Toezicht in een tijd van integriteitsrisico's, drones en outlaws'

In de Prodentfabriek in Amersfoort gaf dagvoorzitter Maike Aerden de aftrap van het 17e VJK-congres waarbij in het ochtendgedeelte Marcel Dela Haije een presentatie gaf van zijn werkzaamheden als stadsmarinier in Rotterdam in de strijd tegen ondermijnende activiteiten en de integrale wijze waarop dit in Rotterdam wordt aangepakt. Vervolgens zijn Maayke Maas-Cooymans en Jouko Barendsen, werkzaam bij Ploum advocaten ingegaan op de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke aspecten bij toezicht en handhaving.

Na de lunch was er weer een aantal workshops, waarvan de workshop over de privacy-rechtelijke aspecten van de inzet van camera's en drones en helaas ook de workshop over het toezicht in het sociaal domein wegens ziekte van de sprekers geen doorgang kon vinden. Gelukkig bleek Jouko Barendsen bereid om zijn ochtendpresentatie te verdiepen in een vervangende workshop.

Workshops:

1. **Camera's en drones (vervallen wegens ziekte)**
2. **Gedragbeïnvloeding en handhaving** Spreker: Karin Bongers van Inspire to Act
3. **Integriteit** Spreker: Leo Burger van Capra
4. **Bibob** Spreker: Matthijs IJzerman, Bibob coördinator gemeente Utrecht en eigenaar van adviesbureau IJzerman Holl.
5. **Toezicht in het sociaal domein (vervallen wegens ziekte)**

Na de workshops in twee ronden werd de bijeenkomst plenair afgesloten door de dagvoorzitter, die met een assistent als duo 'More balls than most' op zeer humoristische wijze al jonglerend met ballen, kegels en messen de dag nog eens kort doornamen.

De aansluitende borrel was weer drukbezocht.

29 november 2018: ledenbijeenkomst te Utrecht. Thema: Toezicht en handhaving in het Sociaal Domein

De ochtend startte met een bijdrage van prof. dr. Jan Telgen. Hij ging in op de verschillen en de voor- en nadelen van aanbestedingen, subsidies en open house constructies voor verschillende zorgvormen in Wmo en Jeugdhulp. Aansluitend sprak mr. Mieke Beumer van de Inspectie Toezicht Sociaal Domein over de taken en werkwijze van de TSD en gaf zij inzicht waaraan gemeenten met name aandacht dienen te geven bij handhaving in het sociaal domein. De ochtend werd afgesloten met een bijdrage van de gemeente Amsterdam over een actualiteit. Na de lunch zijn Dorotea ten Cate (stadsadvocaat) en Anita Wildenborg (Toezichthouder Zorg) van de gemeente Enschede gaan in op de problemen met frauduleuze zorgaanbieders en de lessons learned, heeft Ad van Mierlo, directeur van VNG KCHN handelingsperspectief geboden om toezicht en handhaving in het sociaal domein te versterken en integrale handhaving over gemeentelijke domeinen vorm te geven en tot slot heeft de Klachtencommissaris van de gemeente Enschede, Ninke van der Kooy aan de hand van klachten verteld wat gaat goed en welke lessen zijn er nog te leren zijn bij de klachtbehandeling in het sociaal domein. Zoals gebruikelijk werd de bijeenkomst afgesloten met een netwerkborrel.

23 mei 2019: 18e VJK-congres: Thema: ‘Samenwerken aan de Energietransitie, het Klimaatakkoord en de Omgevingswet’

Onder voorzitterschap van de dagvoorzitter Elisabeth van den Hoogen en in de Nieuwe Buitensociëteit in Zwolle gaf Michelle de Rijke, advocaatpartner bij Van der Feltz advocaten een doorkijkje door het juridisch landschap van het Akkoord van Parijs, het Ontwerp Klimaatakkoord en de energiewetgeving (warmte, gas, elektriciteit). Maarten Bijl, teamleider Treasury en Deelnemingen gemeente Rotterdam, ging in op de dilemma's van de publiek aandeelhouder bij investeringen in de warmte infrastructuur. In de middag vier workshops:

- 1. Burgerinitiatieven energie nader bekeken** Spreker: Dennis Kerkhoven, gastdocent op o.a. Nyenrode en Wageningen Universiteit
- 2. Energietransitie en regierol van gemeenten** Sprekers: Marjolein Dieperink, advocaat partner, en Maarten de Wit, advocaat, AKD advocaten
- 3: Faciliteren van aardgasloze initiatieven; hoe te beginnen?** Spreker: Onno Looijestijn, Strategisch juridisch beleidsadviseur gemeente Zwolle
- 4: De Omgevingswet en duurzaamheid**

Sprekers: Tycho Lam en Jan van Vulpen, advocaten bij Hekkelman advocaten/notarissen

29 november 2019: ledenbijeenkomst te Utrecht. Thema: 25 jaar Algemene wet bestuursrecht.

29 november 2019: ledenbijeenkomst te Utrecht. Thema: 25 jaar Algemene wet bestuursrecht

Na de Algemene Ledenvergadering was het podium voor prof. mr. dr. Michiel Scheltema, voormalig regeringscommissaris voor algemene regels van bestuursrecht, die een levendige reflectie gaf op onder meer de Awb. Daarna een bijdrage van mr. dr. Lukas van den Berge onder de titel 'De netwerksamenleving en de uitdagingen voor het bestuursrecht van de toekomst' waarbij hij uit de jubileumbundel 25 jaar Awb zijn bijdrage 'Macht en tegenmacht in de netwerksamenleving; Drie uitdagingen voor het bestuursrecht van de toekomst' met ons besprak. Daarbij kamen vragen aan de orde als: Wat is die netwerksamenleving eigenlijk? Hoe urgent zijn de genoemde uitdagingen voor het bestuursrecht? Moet er snel een ander besluitbegrip komen zodat het bestuursprocesrecht meer aansluit bij de netwerksamenleving? Wat zijn de alternatieven?

In het middagdeel van de bijeenkomst besprak mr. Rik Nomden, senior juridisch adviseur bij de directie Juridische Zaken van de gemeente Amsterdam de Amsterdamse aanpak omtrent het nadeelcompensatierecht. Aansluitend een prikkelende lezing van drs. Paul Hofstra, spraakmakend directeur van de Rekenkamer Rotterdam, over "Publieke waarde in de knel"; waarom loopt er zoveel mis bij overheidsorganisaties. Na de afrondende reflectie tijd voor de drukbezochte netwerkborrel.

29 november 2019: ledenbijeenkomst te Utrecht

1. **Opening:** De voorzitter John Olivier heet iedereen van harte welkom en in het bijzonder aan David Gutteling van het ministerie van BZK en Arnt Mein van de Hogeschool van Amsterdam
2. **Mededeling:** Elly Poldervaart is als bestuurslid helaas verhinderd en er zijn enkele andere berichten van verhinderingen.
3. **Verslag jaarvergadering 29-11-2018.** Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld
4. **Jaarverslag 2018.** Er zijn geen vragen over het jaarverslag; het wordt voor kennisgeving aangenomen.
5. **Jaarrekening 2018.** Namens de kascommissie doet Gerard Fasten (Nijmegen) verslag. De stukken zijn uitgebreid gecontroleerd en de kascommissie adviseert de algemene ledenvergadering om de penningmeester en het bestuur décharge te verlenen. Bij acclamatie wordt de jaarrekening vastgesteld en penningmeester en bestuur wordt decharge verleend.
6. **Benoeming leden kascommissie** Toine van Hennik (Deventer) wil nog 1 jaar lid zijn, Gerard verlaat de kascommissie en Suzanne Vloet van Nijmegen wil zijn functie over nemen. Allen worden door de vergadering benoemd.
7. **Begroting 2020** De penningmeester Ruud Lamers legt de wijzigingen t.o.v. de vorige jaren uit. Om in de vereniging, die op vrijwilligers draait, meer kracht te ontwikkelen is het nodig hieraan enige personele ondersteuning te geven. Een wervingsprocedure loopt. Er is als vereniging meer slagkracht nodig. Nadat de begroting inhoudelijk en financieel is toegelicht wordt de begroting en de contributieverhoging bij acclamatie vastgesteld.

23 november 2019: ledenbijeenkomst te Utrecht (vervolg)

8. **Rooster van aftreden** aan de orde is de herbenoeming van de bestuursleden John Olivier, Ruud Lamers en Onno Looijestijn. Alle leden worden bij acclamatie herbenoemd.
9. **Toekomst van de VJK; beroepsvereniging?!** Malu Herzdahl en Ronald Westerhof houden een presentatie. Else Kingma (Haarlem) geeft desgevraagd een uitgebreide toelichting op de activiteiten van de G40 werkgroep voor de versterking van de positie van de gemeentjurist.
10. **Rondvraag** Er zijn geen vragen en John sluit de vergadering

27 november 2020: 19e VJK-congres: Thema: 'De weerbare democratie'

Op vrijdag 27 november was het zover: ons eerste online congres vond plaats. Het thema was 'de weerbare democratie', een onderwerp dat actueler is dan ooit. Hans Boutellier nam ons mee in de ontwikkelingen van de veiligheidsproblematiek en nodigde ons juristen uit om vooral de synergie tussen strafrecht en bestuursrecht te vinden en toe te passen. Vervolgens nam Willeke Slingerland ons mee in de wereld van misstanden in onze bestuurlijke netwerken. Zij maakt ons bewust van deze netwerken en daagt de juristen uit om met juridische bril de kluwen wol te ontrafelen. "Goed bestuur als karaktertrek in de weerbare democratie". Tot slot gaf Bastiaan Rijpkema een toelichting op zijn recent verschenen boek De lokale weerbare democratie. Centraal staat de constatering dat er een gebrek is aan normering bij inzetten van instrumentarium, zeker als het gaat om politiek extremisme. Hij geeft in zijn boek aanzetten tot normering en instrumenten. Bijvoorbeeld het lokaal partijverbod. Na de individuele tedtalks was er een panelgesprek. Daarbij schoof ook Willem-Jan Bijleveld aan, werkzaam als jurist bij een Veiligheidsregio. Vanuit zijn perspectief vertelde hij over het zijn van jurist ten tijde van de coronamaatregelen. Over de vele belangen en soms onduidelijke regels. Hetgeen de rechtstoepassing complex maakte en veel vroeg. Niet in de laatste plaats van alle normadressaten van de noodverordening, namelijk wij zelf, andere individuen, familie, ondernemers enzovoort. Daarna ging het gesprek over de coronamaatregelen in relatie tot grondrechten en de democratische rechtsstaat. Over het zijn van een weerbare professional. Over de rol van jurist als "hoeder der rechtstaat en moeder der integriteit". Het congres is via de volgende link terug te kijken: <https://www.vjk.nl/2020/12/01/terugkijken-online-vjk-congres-over-de-weerbare-democratie-27-november/>

11 februari 2021: ledenbijeenkomst online

Op 11 februari vond ons eerste digitale ALV plaats. Na een wat onwennige start via ZOOM, kwam de ALV goed op gang. Er waren 11 leden present die onder andere de gemeenten Dordrecht, Woensdrecht, Rijssen-Holten, maar ook de Provincie Utrecht en 1Stroom. Het waren niet veel leden, maar hopelijk zien we elkaar bij de volgende ALV weer 'live' en als onderdeel van een mooi inhoudelijk programma.

Tijdens de ALV zijn de jaarrekening van 2019 en de begroting van 2021 vastgesteld, Voor het jaar 2022 wordt er weer een subsidieaanvraag gedaan.

We hebben afscheid genomen van drie gewaardeerde bestuursleden waar we later in deze nieuwsbrief nog bij stilstaan. Tegelijkertijd zijn er drie bestuursleden toegetreden tot het bestuur: Stijn van Cleef, Vera Voigt en Denise Mooij. We zijn blij hen tot het bestuur te mogen verwelkomen. U leest meer over hen op onze website.

---

11 februari 2021: ledenbijeenkomst online (vervolg)

1. **Opening:** De voorzitter John Olivier heet iedereen van harte welkom tijdens deze eerste digitale ledenbijeenkomst
2. **Mededeling:** Er zijn enkele andere berichten van verhinderingen.
3. **Verslag jaarvergadering 29-11-2019.** Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld
4. **Goedkeuring jaarrekening 2019 en vaststelling begroting 2021.** De kascommissie is tevreden over de financiële stukken en heeft geen opmerkingen over de toelichting van de penningmeester. De kascommissie is hier dus ook mee akkoord. In dit jaar wordt ook weer een subsidieaanvraag gedaan voor 2022.
5. **Afscheid zittende bestuursleden** De bestuursleden Carina Geerdink, Max Waaning en Ruud Lamers hebben te kennen gegeven hun bestuurslidmaatschap te willen beëindigen. Ruud Lamers blijft op de achtergrond nog wel ondersteunende activiteiten voor de VJK doen. Na warme afscheidswaarden van de voorzitter nemen we afscheid van deze zeer gewaardeerde bestuursleden.
6. **Voordracht benoeming nieuwe bestuursleden en herbenoeming zittende bestuursleden** Bestuursleden Vera Voigt (gemeente Tilburg), Denise Mooij (gemeente Almelo) en Stijn van Cleef (gemeente Nijmegen) zijn voorgedragen. Stijn van Cleef wordt voorgedragen als penningmeester. Ruud Lamers zorgt ervoor dat de nieuwe bestuursleden zo snel mogelijk bij de KvK worden ingeschreven. De ALV besluit unaniem tot herbenoeming van Mirjam van der Sluis en Elly Poldervaart.
7. **Begroting 2020** De penningmeester Ruud Lamers legt de wijzigingen t.o.v. de vorige jaren uit. Om in de vereniging, die op vrijwilligers draait, meer kracht te ontwikkelen is het nodig hieraan enige personele ondersteuning te geven. Een wervingsprocedure loopt. Er is als vereniging meer slagkracht nodig. Nadat de begroting inhoudelijk en financieel is toegelicht wordt de begroting en de contributieverhoging bij acclamatie vastgesteld.
8. **Statutenwijziging:** Twintig jaar geleden is de VJK met een bepaald doel opgericht, met als voornaamste reden de borging van de juridische kwaliteitszorg. Inmiddels is de doelstelling verbreed en ligt de nadruk ook meer op de toekomstbestendigheid. De doelen zijn dus veranderd en ook terug te vinden in de statuten. Ondanks dat de naam gewijzigd wordt, is er bewust voor gekozen om gemeenten lid te laten zijn en geen individueel lidmaatschap.

4 en 25 maart en 24 juni: Online Drieluik Juridische Kwaliteitszorg & Control (webinar)

De ontwikkeling van het bestuursrecht en de rechtstoepassing binnen het openbaar bestuur is al jaren een belangrijk thema. Denk aan termen als responsief bestuursrecht, het BZK programma Passend Contact met de Overheid (PCMO) en de nieuwe zaaksbehandeling bij de bestuursrechter. Ook de VJK heeft door de jaren heen aandacht hiervoor gehad en gevraagd. Rapport 'Ongekend Onrecht'

Door het rapport 'Ongekend Onrecht' over de kindertoeslagaffaire staan we momenteel nog meer op scherp. Wat leren we van dit rapport? Hoe houden we in het (bestuurs-)recht meer rekening met de menselijke maat? Hoe we zorgen voor meer transparantie van overheidshandelen? Hoe kunnen we als juristen onze rechtsstatelijke principes nog beter bewaken.

---

4 en 25 maart en 24 juni: Online Drieluik Juridische Kwaliteitszorg & Control (webinar)

Vervolg

Juridisch risicomanagement gaat onder meer over het onderkennen, voorkomen en beperken van juridische risico's. Zo brengen rekenkamerrapporten interessante conclusies over bijvoorbeeld onze deelnemingen in rechtspersonen en hoe we beter kunnen sturen op (juridische) risico's. Denk o.a. aan de rapporten over AEB Amsterdam en het Warmtebedrijf Rotterdam. Welke rol spelen juristen bij deze ontwikkelingen? Hoe sterk is onze positie bij de besluitvorming van ons bestuur? En leren/reflecteren we met elkaar voldoende?

Juridische kwaliteitszorg (JKZ): Dit alles appelleert aan belangrijke doelen van juridische kwaliteitszorg: het legitimeren van het bestuur naar inwoners en het vergroten van de betrouwbaarheid van de (gemeentelijke) overheid. De VJK is de vereniging voor juridische kwaliteitszorg. Wij wilden al langere tijd hernieuwde gesprekken op gang brengen over dit thema. Met de actualiteiten nu, zijn deze gesprekken relevanter dan ooit. Professor Heinrich Winter is bij alle drie de sessies betrokken geweest. Deze webinar reeks is terug te kijken via:

<https://www.vjk.nl/webinars/>

16 en 29 november en 13 december: Online Drieluik Juridische Kwaliteitszorg & Control (webinar) Vervolg

De ontwikkeling van Legal Tech binnen het openbaar bestuur is al jaren een belangrijk thema. We horen veel over de veranderingen die Legal Tech met zich meebrengt. De mogelijkheden lijken eindeloos. De toepassing binnen het juridisch domein bij lokale overheden lijkt echter nog in de kinderschoenen te staan. Toch zijn er al verschillende gemeentes en provincies die de eerste stappen hebben gezet. In een reeks van webinars willen we ingaan op de laatste ontwikkelingen in dit vakgebied en daarnaast met collega's bespreken welke producten al ontwikkeld zijn. We hopen te leren van hun successen en uitdagingen en denken dat we hiermee de aanzet kunnen geven tot een grotere samenwerking op dit punt tussen lokale overheden. Rapport '#Toekomstbestendig': In opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de Hogeschool van Amsterdam (HvA) het rapport '#Toekomstbestendig?' opgesteld. Dit rapport informeert ons over digitale technische ontwikkelingen en de gemeentelijke juridisch functie. Maar het rapport geeft ook aan dat deze ontwikkelingen wat van het juridisch domein en juristen vragen als wij écht toekomstbestendig willen zijn.

Legal Tech en bezwaar: Verschillende gemeentes hebben tools ontwikkeld die de afhandeling van bezwaar makkelijker maken, burgers helpen bij het indienen van bezwaren of informeren over het bezwaar. In het drieluik webinars zullen we hierop ingaan.

Legal Tech en juridisch advies: Ook juridisch advies kan met behulp van Legal Tech beter en makkelijker worden. Verschillende producten met betrekking tot de WOB en subsidies en inkoop zijn al ontwikkeld. We kunnen wel alvast verklappen dat alle succesverhalen één ding gemeen hebben: een intensieve samenwerking met ICT, informatie voorziening en communicatie. Ivar Timmer praatte de deelnemers tijdens sessie 1 bij over de ontwikkelingen. Deze webinar reeks is terug te kijken via: <https://www.vjk.nl/webinars/>

25 november 2021 - Algemene ledenvergadering

1. **Opening:** De voorzitter John Olivier heet iedereen van harte welkom tijdens deze eerste digitale ledenbijeenkomst
2. **Mededeling:** Er zijn geen mededelingen
3. **Verslag jaarvergadering 18-02-2021.** Het verslag wordt vastgesteld zonder opmerkingen.
4. **Statutenwijziging:** Er heeft een statutenwijziging plaatsgevonden in oktober. Deze is ook terug te vinden op de website. De datum op statutenwijziging is wel onjuist: het besluit is genomen maar in het document staat in oktober.
5. **Goedkeuring jaarrekening 2020 en vaststelling begroting 2022.** De kascommissie heeft de jaarrekening vast kunnen stellen. Suzanne Vloet heeft dit bevestigd. Stijn heeft alle kritische vragen van de kascommissie beantwoord. Er zijn ook geen adviezen geweest ter verbetering. De jaarrekening is ongewijzigd vastgesteld. De begroting sluit aan bij ambitieniveau voor volgend jaar. Dit ambitieniveau is onderdeel is subsidie van BZK.
6. **Voorgenomen activiteiten 2022** Alle activiteiten voor 2022 staan in de begroting. De webinars bevallen goed en zijn eigenlijk noodgedwongen ontstaan. Deze kunnen gerealiseerd worden tegen geringe kosten. Waar mogelijk blijft de VJK gebruikmaken van deze online mogelijkheid. De activiteiten zijn sterk gerelateerd aan begroting en hebben een dynamisch karakter. Bij alle activiteiten wordt rekening gehouden met de actualiteit. Zo ook bij het najaarscongres. Voor het voorjaarscongres wordt ook weer rekening gehouden de actualiteit.
7. **Rondvraag:** Complimenten aan het bestuur dat het goed bezig is.
8. **Sluiting:** John Olivier sluit de vergadering

Vrijdag 3 december 2021: 20e VJK-congres: Thema: 'Waar bemoei jij je mee?'

Vrijdag 3 december vond het VJK congres plaats. Door de coronapandemie, helaas nog steeds alom aanwezig, voor de tweede keer geheel online. Wij konden ons verheugen op actuele sprekers. Gedurende een webcast van dik 2 uur hebben Bart Jan van Ettekovén, Reinier van Zutphen en Bas Kodden een TedTalk gegeven. Over de lessen die we leren van de toelagenaffaire; de rechtspraak, de uitvoering en de professional. Daarna volgde een gesprek tussen de heren, met vragen uit de chat. En dit alles onder de bezielende leiding van Elisabeth van den Hoogen. Onze voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak Bart Jan van Ettekovén nam ons mee in de reflectie van de Afdeling. En op een vraag wat voor hem juridische kwaliteitszorg is, gaf hij aan dat dit niet zit in cijfertjes gegrond-ongegrond maar in de houding van ambtenaren, de vaardigheid de mens meer centraal te stellen. Reinier van Zutphen, de Nationale Ombudsman, spiegelde ons de realiteit voor. De gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire hebben gemeenten nodig. Niet om regie over te nemen maar om bij te staan. En hij gaf aan dat we onze borst nog meer nat moeten maken. We krijgen er nog veel meer taken bij. Kunnen we dit aan? Bas Kodden, hoogleraar Leiderschap en Managementontwikkeling aan de Nyenrode Business University, gaf ons concrete handvatten: Om een onbewust bekwame professional te zijn moeten we werken aan onze introspectie, niet-juridische vaardigheden, non-conformistisch handelen en nadenken over het doel van onze organisatie. Het congres is via de volgende link terug te kijken:

<https://www.vjk.nl/2021/12/06/terugkijken-najaarscongres-2021/>
